HavenLand
Ruimtelijke Ordening en Duurzaamheid

De Vlashoven 48, 2211 wp Noordwijkerhout
Prinsenhof 6, 2995 br Heerjansdam
E: info@havenland.nl
W: www.havenland.nl
KvK: 28111228

Noordwijkerhout, 14 juli 2021

Natuurinclusief bouwen

1 Inleiding

De initiatiefnemers wensen een natuurvriendelijke stal, die past bij de natuurvriendelijke wijze waarop zij het vee houden. Het gemeentelijk beleid en het bestemmingsplan bevatten geen verplichting tot natuurinclusief bouwen. In dit document wordt ingegaan op het natuurinclusieve karakter van het plan.

Definitie

De volgende definitie wordt gehanteerd:

"Natuurinclusief bouwen is het oprichten van bouwwerken en inrichten van de omgeving van de gebouwen zodanig dat de natuurwaarden er baat bij hebben bovenop wettelijk vastgestelde mitigatie en/of compensatiemaatregelen."

2 Juridische omgeving

Wet Natuurbescherming

Onder de Wet natuurbescherming zijn verschillende diersoorten die voor hun verblijfplaats afhankelijk zijn van onze gebouwen strikt beschermd: het gaat hierbij om vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen. Dit betekent dat verblijfplaatsen van deze diersoorten niet zomaar mogen worden verwijderd of ongeschikt gemaakt en dat aanwezige dieren niet mogen worden gedood. Dit legt beperkingen op aan het slopen, verbouwen of na-isoleren van bouwwerken. Uit locatieonderzoek is gebleken dat dergelijke verblijfplaatsen in de oude stal niet aanwezig waren. Initiatiefnemers wensen echter wel ruimte te geven aan deze en andere dier- en plantensoorten.

Het vrijwillig toepassen van natuurinclusieve maatregelen in het project kan nadelen hebben voor de toekomst, wanneer eventuele nieuwe verbouwingen of groot onderhoud plaats moeten vinden. Het overnieuw toepassen van natuurinclusieve maatregelen kan alsdan één van de manieren zijn waardoor de provincie t.z.t. besluit een verklaring van geen bedenkingen af te geven. Initiatiefnemers laten dit document dan ook opstellen om te laten zien welke maatregelen zij uit eigen initiatief nemen.

De Wet bevat alleen mogelijkheden om natuurinclusief bouwen te verplichten als er voorheen al verblijfsplaatsen van beschermde dieren waren, die als gevolg van omgevingsvergunningplichtige werkzaamheden verdwijnen. Dat is hier uitdrukkelijk niet van toepassing.

Bestemmingsplan

Het bestemmingsplan gaat uit van toelatingsplanologie. Dit betekent dat een bestemmingsplan het gebruik van gronden en bouwwerken toelaat, maar dat de eigenaar er ook voor kan kiezen om geen gebruik te maken van de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Het bestemmingsplan verplicht niet om de toegelaten bebouwing daadwerkelijk te bouwen, noch schrijft het voor op welke wijze gebouwen moeten worden gebouwd. Hiervoor zijn de regels van het Bouwbesluit 2012. Het natuurinclusief bouwen kan niet via het bestemmingsplan worden afgedwongen.

Bouwbesluit 2012

Het Bouwbesluit 2012 bevat bouwvoorschriften uit oogpunt van veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en milieu. Dit zijn landelijke regels. De gemeente kan hier geen regels voor natuurinclusief bouwen aan toevoegen.

Bouwverordening

Juridisch is het niet mogelijk om voorschriften voor natuurinclusief bouwen op te nemen in de Bouwverordening. Bouwtechnische eisen zijn namelijk nationaal en exclusief opgenomen in het Bouwbesluit 2012.

Omgevingsvergunning

In de tekst van de omgevingsvergunning kan een standaardtekst over de wenselijkheid van het nemen van maatregelen op het gebied van natuurinclusief bouwen opgenomen worden. De effectiviteit hiervan is zeer beperkt omdat het bouwplan al gereed is en omdat er geen wettelijke achtergrond voor is.

3 De maatregelen

De provincie Zuid-Holland heeft een wettelijke opgave voor de bescherming van natuur. Eén van de sporen waarmee de provincie deze opgave probeert te realiseren is het actieve soortenbeleid. Voor het actieve soortenbeleid, heeft de provincie een lijst met icoonsoorten opgesteld.

Tabel 2.2 Icoonsoorten van klei- en veenweidegebieden en typering leefgebied. In bijlage 1a is een uitgebreide tabel opgenomen met per icoonsoort de status in wetgeving en ecologische achtergrondinformatie. S = slaapplaats, f = foerageergebied, b = broedgebied.

Icoonsoort	Omschrijving leefgebied	Begeleidende soorten
Meervleermuis	grote open wateren (veenplassen, kanalen, rivieren) (f), gebouwen (s)	-
Kleine zwaan	(veen)plassen (s), agrarisch grasland (f)	weidevogels, overwinterende watervogels
Purperreiger, roerdomp	nat rietmoeras (b), sloten en graslanden (f; purperreiger, bruine kiekendief), rietoevers (f; roerdomp)	broedvogels, libellen, zoogdieren, vissen
Patrijs	kleinschalige akkers met dekking, voldoende voedsel	akkerflora, overwinterende watervogels
Grutto	natte, open graslanden met beperkt intensief agrarisch beheer (b), plasdras (s)	weidevogels, overwinterende watervogels
Zwarte stern, groene glazenmaker, glassnijder	heldere sloten met krabbenscheervegetaties of nestvlotjes (b), (bloem)rijke graslanden en sloten (f)	amfibieën, libellen, flora
Steenuil	agrarische bebouwing, landschapselementen	broedvogels, flora, vleermuizen
Bittervoorn	heldere sloten met rijke waterplanten en helofyten	amfibieën, vissen, libellen, flora
Argusvlinder	bloemrijke bermen, dijken, graslanden, slootkanten	vlinders, flora, sprinkhanen, andere insecten (o.a. icoonsoort weidehommel)
Rietorchis(groep)	vochtige/natte schraallanden	sprinkhanen, krekels, wulp

Bij het plan is een landschapsplan gevoegd. In het landschapsplan is beschreven welke beplanting rondom de nieuwe stal wordt aangebracht, inclusief een uitgebreide soortenlijst. Deze soorten leveren voeding (stuifmeel, bladeren en nectar) aan insecten, zoogdieren en vogels, beschutting aan kleine zoogdieren en vogels en materialen voor nesten. Het gebouw zelf biedt ruimte aan vogels om nesten te bouwen. In- en uitvliegopeningen maken het mogelijk om zelfs binnen te nestelen. Concreet worden de volgende maatregelen genomen:

- Afstand tussen sloot en stal wordt benut voor bloemrijke slootkanten. Dit biedt van voorjaar tot najaar voedsel voor de argusvlinder, weidehommel en andere insecten.
- Knotwilgen naast de stal biedt ruimte aan steenuil en andere broedvogels om nesten te bouwen en jachtpositie te kiezen.
- Dakoverstek biedt ruimte aan boerenzwaluw om te nestelen. Gierzwaluwen kunnen hiervan eventueel gebruik maken, maar de stal is niet hoog genoeg voor deze soort om goed in- en uit te vliegen.

- Deuren aan de rechter zijgevel blijven permanent open. De deuren kunnen worden gesloten bij ernstige omstandigheden, zoals stuifsneeuw, maar zullen in principe permanent open staan. De meervleermuis en steenuil kunnen binnen nestelen en vrij in- en uitvliegen.